

XII WOJEWÓDZKI KONKURS HISTORYCZNY DLA UCZNIÓW GIMNAZJUM

Nr kodu:

Finał wojewódzki– 9 marca 2012 r.

INSTRUKCJA DLA UCZESTNIKÓW KONKURSU

*Witamy w finale wojewódzkim i życzymy zdobycia tytułu laureata.
Zanim zaczniesz rozwiązywać test przeczytaj poniższe uwagi.*

- 1. Test trwa 90 minut.*
- 2. W przypadku pytań wymagających wyboru, prawidłowe odpowiedzi zakreślaj kółeczkiem lub podkreśl.*
- 3. Używaj długopisu lub pióra. Nie używaj ołówka. Dbaj o czytelność i estetykę swojej pracy.*
- 4. Przy każdym zadaniu czytaj dokładnie polecenie.*
- 5. Jeżeli nie jesteś pewien odpowiedzi nie trać czasu. Odpowiadaj na następne pytania. Na koniec wróć do opuszczonego pytania.*
- 6. Po udzieleniu odpowiedzi na wszystkie pytania przeczytaj je ponownie.*
- 7. Nie używaj korektora. Jeżeli pomylisz się, przekreśl błędną odpowiedź i zaznacz właściwą. Pamiętaj, że taka zmiana powinna być czytelna dla sprawdzającego.*

Powodzenia!

1. Obok wydarzenia chronologicznie najwcześniejszego wpisz literę A, a obok najpóźniejszego literę B.

Bitwa na Polach Katalaunijskich	
Edykt tolerancyjny Konstancyna Wielkiego	
Podział cesarstwa rzymskiego w czasach Teodozjusza Wielkiego	
Panowanie Justyniana I Wielkiego	
Panowanie cesarza Dioklecjana	

2	
----------	--

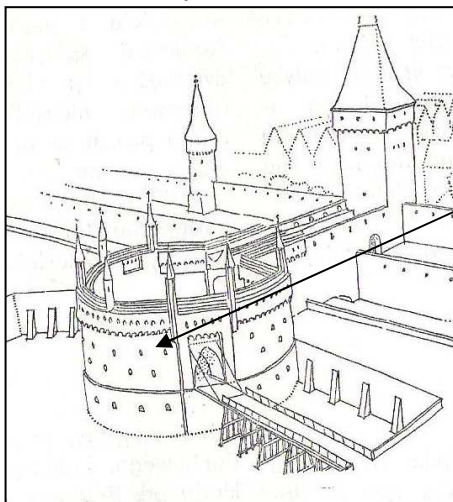
2. Na podstawie fragmentu tekstu źródłowego oraz własnej wiedzy podkreśl prawidłowe zakończenia zdań a) – c).

Bolesław atoli śpiesznie przybył pod Kalisz, a napotkawszy tam opór garści wiernych Zbigniewowi, w kilku dniach gród ten zajął, a równocześnie odebrawszy poselstwo ustanowił swojego komesa w Gnieźnie. Stąd ruszył na Spycymierz i uwięził tam wiernego starca [arcybiskupa gnieźnieńskiego Marcina], którego dopiero na wiadomość o poddaniu się jego stolicy niechętnie wypuścił. Zabrał go jednak ze sobą śpiesząc do przeniesionej stolicy w Łęczycy i tam naprawił stary gród [mający być osłoną] przeciw Mazowszu(...)
 [w]: M. Sobańska – Bondaruk, S. Lenard, Ćwiczenia źródłowe dla gimnazjum, Warszawa 2002, s. 114.

- a) Autorem cytowanego fragmentu źródła jest
Jan Długosz.   **Wincenty Kadłubek.**   **Gall Anonim.**
- b) Zawiera on opis sytuacji na ziemiach polskich w
drugiej połowie XII w.   **początkach XII w.**   **II połowie XI w.**
- c) Wymieniony w tekście Bolesław nosił przydomek
Krzywousty.   **Śmiały.**   **Szczodry.**

3	
----------	--

3. Wpisz w ramkę obok rysunku nazwę średniowiecznej budowli obronnej, która została zaznaczona strzałką.

--

1	
----------	--

Źródło: T. Broniewski. *Historia architektury dla wszystkich.* Warszawa 1980, s. 207.

4. Podanym postaciom przyporządkuj epokę, w której one działały. Obok postaci wpisz właściwą literę oznaczającą epokę: **R** - renesans, **B** – barok , **O** – oświecenie.

Franciszek Zabłocki ....., Andrzej Zamoyski ....., Jan Zamoyski .....,

Jan Chryzostom Pasek ....., Onufry Kopczyński .....

Franciszek Bohomolec .....

6	
----------	--

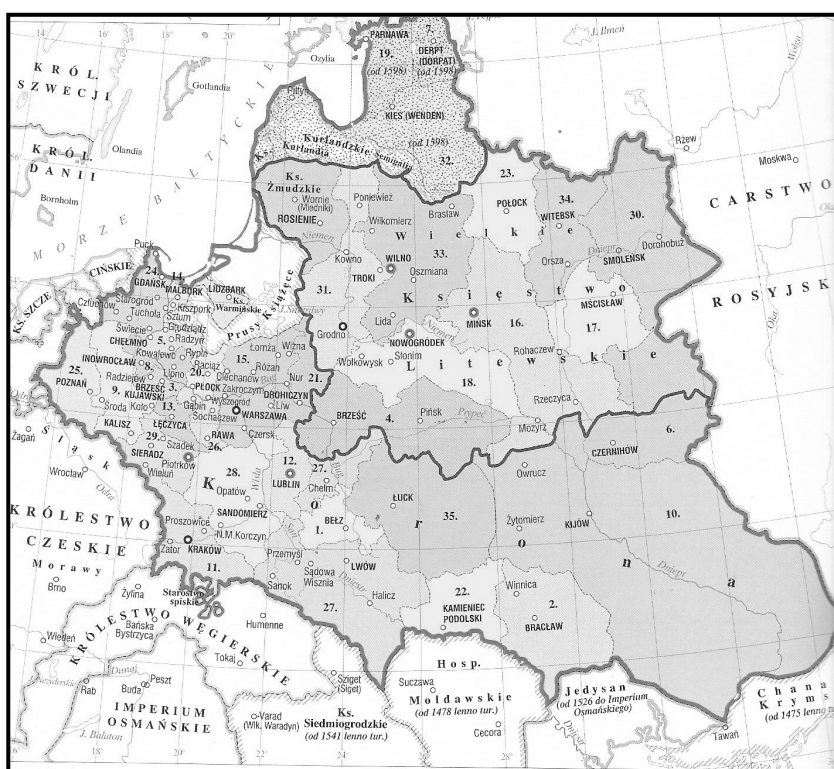
5. Wskaż, z którego roku są ukazane na mapie granice Rzeczypospolitej. Odpowiedź wybierz spośród niżej podanych:

a) 1619

b) 1687

c) 1764

d) 1773

1	
----------	--

Źródło: Historyczny Atlas Polski. Wyd. Demart. Warszawa 2009 s. 34

6. Podaj daty roczne uchwalenia konstytucji sejmowych, których fragmenty zawierają teksty A – C.

A.[...] Ponieważ rada przy boku Naszym dawniej w Rzeczypospolitej miała miejsce, jako mamy tego dowody w dawniejszych konstytucjach, które o niej wspominają, więc ustanawiamy Radę Narodową przy boku Naszym, z trzech stanów złożoną, tj. Nas króla, senatu i stanu rycerskiego, a to do czynności poniżej przepisanych artykułów.

Objaśnienie o funkcji, powinnościach i prerogatywach osób, składających Radę Nieustającą: Najjaśniejszy Król, jako głowa narodu i pierwszy stan, reprezentujący powagę majestatu Rzeczypospolitej, będzie zwoływać, jak się praktykowało, przez uniwersały w czasach, prawem przepisanych, sejmy ordynaryjne, zasięgając zawsze zdania Rady Nieustającej[...]

[w]: *Wiek XVIII w źródłach. Wybór tekstów źródłowych ... oprac. M. Sobańska – Bondaruk, S. B. Lenard, Warszawa 1999 s. 416 - 417*

Data .....

B. [...] V. Rząd, czyli oznaczenie władz publicznych.

Wszelka władza społeczności ludzkiej początek swój bierze z woli narodu. Aby więc całość państw, wolność obywatelska i porządek społeczności w równej mierze na zawsze zostawały, trzy władze rząd narodu polskiego składać powinny i z woli prawa niniejszego na zawsze składać będą, to jest władza prawodawcza w stanach zgromadzonych, władza najwyższa wykonawcza w królu i straży praw i władza sądownicza w jurysdykcjach, na ten koniec ustanowionych lub ustanowić się mających.[...].

[w]: *Wiek XVIII w źródłach. Wybór tekstów źródłowych ... oprac. M. Sobańska – Bondaruk, S. B. Lenard, Warszawa 1999 s. 434*

Data .....

C. [...] Nie chcąc sejmu ordynaryjnego w r. 1788 zaczętego, później na rewolucyjny w dniu 3 maja 1791 r. zamienionego, dla potomnych czasów zostawiać pamiątki, tenże sejm za powszechną zgodą zgromadzonych Rzeczypospolitej stanów za niebyły i wyroki dla niego wypadłe za nic znaczące deklarujemy. Konstytucje, prawa i wszelkie uchwały w ciągu jego całym ustanowione, jako okazją sprowadzenia na Rzeczpospolitą Naszą różnych klęsk i utraty licznych prowincji, kasujemy i uchylamy i żeby w księgi praw naszych umieszczone nie były, stanowimy.[...]

[w]: *Wiek XVIII w źródłach. Wybór tekstów źródłowych ... oprac. M. Sobańska – Bondaruk, S. B. Lenard, Warszawa 1999 s. 449*

Data .....

3	
---	--

7. Podanym opisom a) – f) przyporządkuj właściwe postacie. Wybierz je spośród niżej podanych:

a) Z pochodzenia mieszczanin z Piły, zwolennik reform, autor wydanej w 1787 r. książki „*Uwagi nad życiem Jana Zamoyskiego, kanclerza i hetmana w.k. do dzisiejszego stanu Rzeczypospolitej Polskiej przystosowane*”.

Hugo Kołłątaj

Stanisław Staszic

Ignacy Potocki

b) Hetman polny koronny w okresie Sejmu Wielkiego, w młodości więziony przez Rosjan, w późniejszym wieku przeszedł na pozycje konserwatywne. Uważano go za starszlacheckiego dziwaka, a jego sposób rozumowania Stanisław Kostka Potocki określił jako „gotyckie budowle myśli barbarzyńskich”. Był jednym z przywódców konfederacji targowickiej.

Seweryn Rzewuski

Szczęśny Potocki

Ksawery Branicki

c) Bliski współpracownik Ignacego Potockiego, a następnie zaufany sekretarz i przyjaciel króla Stanisława Augusta Poniatowskiego, współtwórca Konstytucji 3 Maja.

Augustyn Deboli

Scipione Piattoli

Kazimierz Nestor Sapieha

d) Marszałek wielki litewski, jeden z przywódców stronnictwa patriotycznego, współtwórca Konstytucji 3 Maja. W czerwcu 1792 r. udał się do Berlina, celem uzyskania wsparcia Rzeczypospolitej przez Prusy w wojnie z Rosją. Misja zakończyła się niepowodzeniem.

Ignacy Potocki

Stanisław Kostka Potocki

Adam Kazimierz Czartoryski

e) Ambasador rosyjski w Rzeczypospolitej w okresie sejmu grodzieńskiego 1793 r. W znaczny sposób przyczynił się do II rozbioru.

Jakub Sievers

Mikołaj Repnin

Otto Magnus von Stackelberg

f) Szlachcic litewski, członek Rady Najwyższej Narodowej, naczelnik insurekcji 1794 po wzięciu do niewoli Tadeusza Kościuszki.

Jakub Jasiński

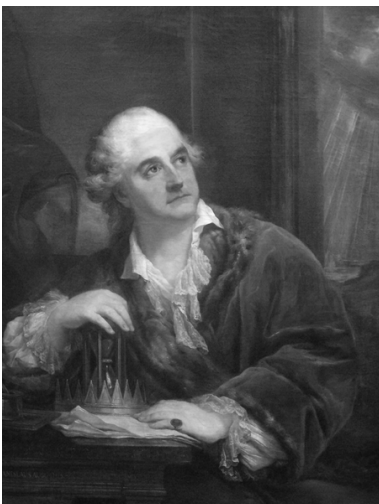
Tomasz Wawrzecki

Ignacy Massalski

6	
----------	--

8. Podanym dziełom przyporządkuj ich autorów, wybierając spośród niżej podanych. Właściwego autora wpisz w odpowiednie miejsce pod dziełem.

Marcello Bacciarelli, Bernardo Bellono (Canaletto), Jan Chrystian Lampi, Dominik Merlini, Jan Piotr Norblin, Józef Peszka, Franciszek Smuglewicz.

.....
S. A. Poniatowski z klepsydrą

.....
Wieszanie portretów zdrajców

Źródło ilustracji Z. Zielińska. *Ostatnie lata Pierwszej Rzeczypospolitej*, Warszawa 1986, s. 72, 77

2	
----------	--

9. Ułóż w porządku chronologicznym wydarzenia z insurekcji kościuszkowskiej wpisując przy nich cyfry 1 – 5

Bitwa pod Raławicami	
Bitwa pod Szczekocinami	
Uniwersał połaniecki	
Wieszanie zdrajców przez lud Warszawy	
Wybuch insurekcji w Warszawie	

1	
----------	--

10. Podanym herbom przyporządkuj właściwy okres z historii Polski. Wybierz z podanych niżej możliwości A – E, wpisując odpowiednią literę pod ilustracją.

- A. Czasy powstania styczniowego.
- C. Wielkie Księstwo Poznańskie.
- E. Księstwo Warszawskie.

- B. Królestwo Polskie (Kongresowe).
- D. Czasy powstania listopadowego.

ilustr. 1 .....

ilustr. 2 .....

ilustr. 3 .....

źródło ilustracji: *Historyczny Atlas Polski*, Wyd. Demart, Warszawa 2009, s. 55, 57, 59,

3	
----------	--

11. Podaj nazwy polskich powstań narodowych, których skutkiem były podane niżej fakty.

- a) Likwidacja Szkoły Głównej w Warszawie .....
- b) Utworzenie na emigracji obozu politycznego tzw. Hôtel Lambert – .....
- c) Wprowadzenie nazwy Kraj Przywiślański .....
- d) budowa cytadeli w Warszawie .....
- e) ostateczna likwidacja Rzeczypospolitej Obojga Narodów .....

5	
----------	--

12. Zaznacz ciąg wydarzeń z II połowy XIX w. ułożony w prawidłowej kolejności chronologicznej:

- a) wojna krymska, początek wojny secesyjnej w USA, wybuch powstania styczniowego, utworzenie I Międzynarodówki, utworzenie Związku Północnoniemieckiego, Komuna Paryska
- b) wojna krymska, początek wojny secesyjnej w USA, wybuch powstania styczniowego, utworzenie I Międzynarodówki, Komuna Paryska, utworzenie Związku Północnoniemieckiego,
- c) wojna krymska, wybuch powstania styczniowego, początek wojny secesyjnej w USA, utworzenie I Międzynarodówki, utworzenie Związku Północnoniemieckiego, Komuna Paryska

1	
----------	--

13. Podkreśl nazwiska osób zasłużonych dla polskiej kultury, których twórczość przypada na drugą połowę XIX w. i początek XX w.

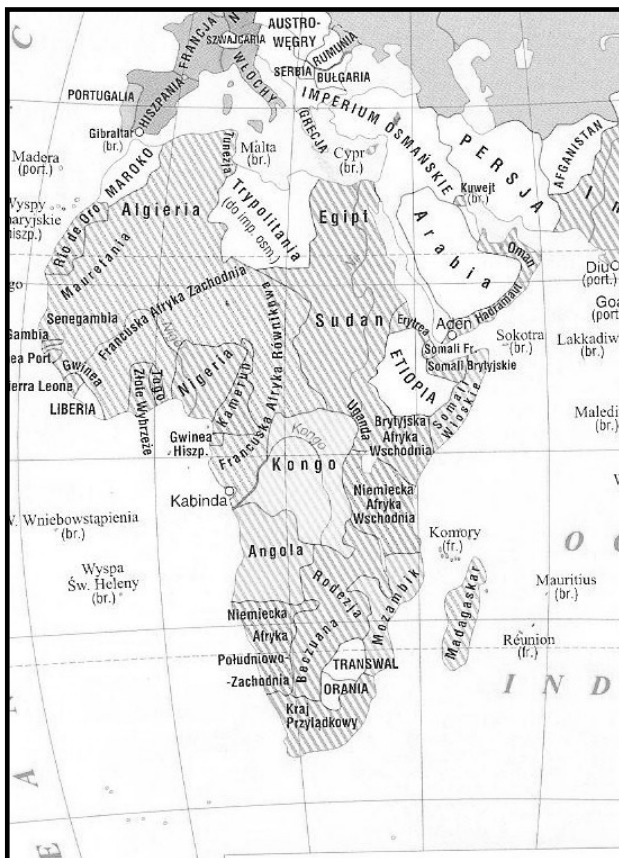
Adam Mickiewicz, Henryk Sienkiewicz, Bolesław Prus, Juliusz Słowacki,
Stanisław Wyspiański, Ignacy Krasicki, Władysław Reymont

4	
---	--

14. Rozstrzygnij, które z podanych informacji jest prawdziwa, a która błędna. Obok tych informacji wpisz odpowiednio „prawda” lub „fałsz”.

A. Claude Monet to jeden z czołowych malarzy - impresjonistów.	
B. Twórcą szczepionki przeciwko wścieklźnie jest Robert Koch.	
C. Gustaw Courbet to jeden z najśłynniejszych malarzy realistów.	
D. Autorem encykliki „Rerum Novarum” jest papież Leon XIII	
E. Bracia August i Louis Lumiere są twórcami kina.	

5	
---	--

15. Korzystając z wiedzy własnej i mapy Afryki z przełomu XIX i XX w. podaj:

a) Kraj, który w tym czasie był kolonią belgijską.

b) Kraj w którym znajduje się Kanał Sueski.

c) Państwa, które były republikami burskimi.

d) Kraj, który w wyniku wojny włosko – tureckiej w 1912 r. stał się kolonią włoską.

Źródło: *Gimnazjum. Atlas historyczny od starożytności do współczesności*. Wyd. Nowa Era, Warszawa 2009, s. 47

5	
---	--

16. Wykonaj polecenia a) i b).

a) Zaznacz na mapie punktami i literami miejsca dwóch wielkich bitew I wojny światowej:

A – Tannenberg. **B** – Verdun.

b) Podaj daty roczne tych bitew.

A. Tannenberg - .....

B. Verdun - .....

Objaśnienie do mapy: obszary zakreskowane – tereny walk w I wojnie światowej.

Dziękujemy za wypełnienie testu !!!

2	
----------	--

Suma punktów 50.

Tytuł laureata zdobywa osoba, która uzyskała przynajmniej 42 punkty.

Sprawdzili :

Przewodniczący Komisji

.....

Suma punktów	
---------------------	--

Członek Komisji

.....